

Olivije Adam

Dobro sam.
ne ljuti se

Prevela s francuskog
Gordana Breberina

■ Laguna ■

Naslov originala:

Olivier Adam

JE SUIS BIEN, NE T'EN FAIT PAS

Copyright © Le Dilettante, 1999.

Translation copyright © 2008 za srpsko izdanje, LAGUNA

*Za Karin
Mojim roditeljima*

KLER ZALUPI VRATA i okrene ključ. Deset je sati. Radi od jedanaest. Šopi se zatvara u devet uveče, danas ona zaključava. Silazi preskačući po četiri stepenika. Na kiosku kupuje *Libe*.^{*} Već je toplo, skida prsluk. Bife u koji redovno svraća ne radi. Avgust je. Ulazi u kafić, gde tri matorca raspravljaju o fudbalu uz treću čašu crnog vina. Gazda jedva promrmlja pozdrav, mora da mu ponovi narudžbinu: kafa i kroasan. Širi novine na stolu, odmah prelazi na stranu sa malim oglasima. Ona i Loik su uvek čitali tu stranu, pa misli kako možda ne bi bilo loše da mu tu ostavi neku poruku. Kafa je vre-
la. Opeče se, spusti šolju, oduva pramen s lica. Svoju ričkastu i potpuno ravnu kosu skupila je u nekakvu labavu, umetničku punđu. Vidi se u ogledalu. Matorci je posmatraju. Mahinalno pravi pokret kao da povlači suknu nadole. Ali danas je u pantalonama. Matorci se nešto domundavaju, popunjavaju kladioničarske tikete za konjske trke. Kler prelistava novine. Krajnje raseja-
no. Krivi lice dok ispija kafu. Upravo u trenutku kada je progutala brdašce šećera nataloženog na dnu. Stavlja nekoliko novčića pored šolje, ustaje i odlazi. Kaže do viđenja. Niko joj ne odgovara.

Nadija je potpuno sama za kasom. Pre jedanaest nema mnogo sveta. Samo matorci iz kraja sa svojim

^{*} Franc.: *Libé* – žargonski naziv za dnevni list *Liberasion*. (Prim. prev.)

crveno-crnim kariranim cegerima. Kler seda na svoje mesto. Kao i svakog jutra, Nadija joj priča kako je provela prethodno večer. Mrtva je umorna. Legla je u četiri ujutru. I to ne sama. Pokupila je nekog mišićavog frajera. Igrali su najmanje dva sata gledajući se u oči, čela orošenog znojem. To je bilo večer latinoameričke muzike. Onda su se primakli jedno drugom i igrali obraz uz obraz. Hoćete li se ponovo videti? Ne, kaže Nadija. Ne znam ni kako se zove, nije mi ostavio broj telefona. Ali dala sam mu svoju adresu. Za svaki slučaj. A ti, kako si ti provela večer? Oh, ništa naročito. Malo sam čitala, gledala TV, jela zamrznutog oslića sa boranijom, slušala Manua Čaoa, u deset otišla u *Pate Vepler*,* vratila se, zaspala...

Zlatni delišes, sredstvo za čišćenje rerne, malo pakovanje arijela, *Moltonelov* toalet-papir, gel za tuširanje *Ušuaja*, *Hertino* lisnato testo, sok od jabuke *Pampril*, pistači *Balsen*, koktel-paradajz, furm d'amber,** slanina, jedna flaša balantajna, dva plava patlidžana, kesica rendanog grijera, *Žerveov* puding od kokosa (nova na tržištu!), izvolite, vaš račun je dvesta šezdeset tri franka i trideset santima, možete da ukucate svoj PIN kod, hvala, do viđenja, hvala, i ja vama želim prijatan dan.

* Multipleks bioskop u Parizu. (Prim. prev.)

** Vrsta rokfora. (Prim. prev.)

Jesi li videla kako te posmatra, pita Nadija. Ne, nisam primetila. Ti nikad ništa ne primećuješ. Taj frajer izgleda kô grom, Kler, časna reč. Nisam obratila pažnju, kažem ti, ja gledam bar-kodove i to je sve. Dobar dan, gospođo. Šest jaja, jedna kesa krompira za pomfrit, puter, tri flaše koka-kole, suncokretovo ulje, tri pakovanja špageta *Pancani*, jedna kutija pirinča *Ankl Bens*, rozbif, velika čaša slatke pavlake *Bridelis*, tri velika *Jabonova* kolača, dva porodična pakovanja pudinga *Danet* sa ukusom vanile, tri sutlijaša *La Latjer*, četiri kesice čipsa *Viko*, jedna kobasica *Žisten Bridu*. Vaš račun je dvesta devedeset tri franka i pet santima, da nemate možda tri franka, ništa, u redu je, do viđenja, gospođo, prijatan dan. Kakva guzica, smeje se Nadija. Malo preglasno. Debela se vraća, besna. Hoće da razgovara sa direktorom. Viče, traži sve što joj padne na pamet, preznojava se. Nadija kaže u mikrofoni: „Moli se gospodin Rober da dođe na kasu broj četiri.“ Gospodin Rober stiže, topi se od ljubavnosti, sluša kako se debela gospođa žali, izvinjava se, ošine Nadiju pogledom, obećava da se to neće ponoviti. Debela dodaje da je sa strankinjama ionako uvek ista pesma, naročito sa Arapkinjama. To nema nikakve veze s ovim, kaže blago gospodin Rober smeškajući se. Gospođa odlazi. Gospodin Rober gleda Nadiju. Debela glupača, kaže, a zatim odlazi u svoju kancelariju, namestivši usput kutiju crvenog *Pringlsa*.

Sedam je sati uveče. Navala. Ljudi izlaze s posla i odlaze u kupovinu pre nego što se vrate kući. Žure, umorni su, iznervirani što moraju da čekaju u redu, često zbog samo dve-tri stvari. Kler se koncentriše, trudi se da ne pogreši. Boli je glava. Nadija je otišla. Za susednom kasom sada sedi Mod. Ona nikad ništa ne govori. Debelja je, nosi naočare i deluje tupavo. Kler se steže grlo ili srce. Primetila ga je u redu. Tip sumnjivog izgleda koji je celo popodne proveo ispred ulaza u *Šopi* vređajući prolaznike i posmatrajući je, da, baš nju, derući se i mlatarajući rukama. Kler se uplašila, došapnula je to čuvaru, ali on je odgovorio kako je tu zbog džeparoša, a ne zato da bi izigravao policajca na ulici. Posle toga se vratio na odeljenje s povrcem gde se, kao što je svi- ma dobro poznato, okupljaju protuve, mračni preprodavci praziluka i grožđa. Kler je to ispričala Mod, koja nije ništa odgovorila.

Ispred njega su još samo dva kupca, a on je netremice posmatra mrmljajući nešto kroz stisnute zube i balaveći. Što se više primiče, govori sve glasnije i Kler postaje sve jasnije da je on vređa, naziva je svinjom i kurvom. Sad je on na redu. Korpa mu je prazna. Kler mu kaže dobar dan, vrlo blagim glasom, smeškajući se, a on počinje da se dere, da viče „svinjo“, „kurvo“ i kao pomahnitao udara po kasi i urla. Oči su mu zakrva- vljene, crven je u licu i Kler počinje da plače. Prekrstila je ruke, a lice štiti tako što se malo sagnula. Niko da se pomeri, nešto da kaže. Čuvar pazi na brokoli, ljudi mirno stoje u redu, prelaze na drugu kasu ili se pretva- rajaju kako su zaboravili rendani grijer pa se onda izgu-

be između rafova. Jasno je da odlaze na drugi niz kasa, onaj na izlazu ka Ulici Notrdam de Loret.

Kler ne može više da izdrži, trči ka izlazu, uleće u prvi kafić. Svi je posmatraju. Zadihana je, grca, sva se trese. Na njenoj beloju bluzi jasno se vidi plavo-žuti logo *Šopija*. Konobar joj prilazi, mirno joj kaže da sedne tamo, u dnu, pored dve starice što pijuckaju čaj uz keks izvađen iz cegera. Donose joj čokoladu, koju jedva da će okusiti. Koju neće ni platiti. Pokušava da se smiri. Da dođe do daha. Pre nego što se vrati za kasu, moli konobara da ode do *Šopija* i proveriti da li je tamo sve mirno. Kroz izlog vidi plavo neonsko svetlo policijskog automobila, koji je stigao prekasno. Konobar je umiruje, prati do njene kase. Vrlo brzo se formira red, sastavljen od nestrpljivaca zadovoljnih što su pre drugih primetili da se kasa broj četiri ponovo otvara i sada uzvikuju „ah, najzad“. Kler ih razume. Nije nimalo zabavno čekati u redu posle radnog dana.

Devet uveče. Vreme je da zaključa kasu. Pred očima joj promiču etikete, glava joj je puna bar-kodova.

Još je toplo. Vide se parovi kako izlaze iz svojih brloga. Tuširanje, šminkanje, nekoliko gutljaja viskija i, evo ih, ponovo izlaze, osveženi, čisti. Kler otvara vrata. Pri- ličan je rusvaj. Trosed je rasklopljen. Prljavi tanjir i čaša stoje na tapisonu. U jednom uglu su bele gaćice i

žuti grudnjak sa bledoljubičastim cvetićima. Nije ništa bolje ni u kuhinjici. Neoprano posuđe u sudoperi, prilično prljave pločice i frižider. Nije strašno, sutra je četvrtak, Kler radi od jedan. Malo će pospremiti, otići na obližnji bazen *Žorž-Drinji* da pliva oko jedan sat, a onda će ponovo uključivati i isključivati pokretnu traku, otvarati i zatvarati kasu, prelaziti crvenim horizontalnim zrakom preko bar-kodova na teglicama senfa, ukucavati cene voća i povrća, pamtititi koliko koštaju proizvodi koji se prodaju na komad (ananas dvanaest franaka, promotivna cena samo ove nedelje, avokado devedeset pet franaka, krastavac četiri franka i pedeset santima, vezica mladog luka sedam franaka i devedeset, vezica peršuna pet franaka i dvadeset santima...). Kler pušta disk. Kuva kafu. Dok sedi za stolom u čajnoj kuhinji, prelistava katalog nameštaja na sklapanje švedskog dizajna. Traži filter, ali ga ne nalazi. Kafa ima ukus truleks-krpe. Jedva da ju je i takla. Da ima love, kupila bi tu komodicu (baš je slatka, od svetlog drveta). Neko zvoni. Kler se javlja na interfon. To je Nadija. Brzo se presvlači, skida donji deo stare zelene trenerke postavljene flanelom i oblači crne pantalone, umesto prevelike i iznošene majice *Naf naf* uzima bluzu *Pti bato*, veličina šesnaest, koja joj je očito tesna i previše pripijena uz njenu preterano bledu kožu.

Kler je neraspoložena. Ne zna šta da kaže. Oseća se glupo. Nema nikakvo mišljenje o pitanjima koja Nadija i njene prijateljice postavljaju sebi. Ne dopadaju joj se previše ni ta četvrt, ni taj kafić pun previše bučnih studenata. Nadija ju je ubedila da pođe sa njom. Nalazi se sa četiri kolegice s fakulteta. Idu na žurku, nedaleko od Luksemburškog parka. Tek je petnaest do jedanaest. Nadija kaže da nema svrhe ići pre pola dvanaest, pre ponoći. Zato svraćaju na piće, upoznaju se. One se zapravo već poznaju i ne haju za Kler. Nadija radi kod *Šopija* samo preko leta da bi zaradila koju kintu za džeparac. U septembru treba da magistrira. Sociologiju ili nešto slično. Ostale studiraju književnost, marketing, finansije i istoriju. Jedna od njih pita Kler šta ona zapravo radi u životu. Kler odgovara da je kasirka. To mi je posao. Posle toga joj se niko više ne obraća, osim Nadije, koja je pita kako joj se niko više ne obraća, osim Nadije, koja je pita kako je, smeška joj se i povremeno joj uputi poneki pogled.

U stanovima kod Luksemburškog parka čovek može da vozi bicikl, a na zidovima vise apstraktne slike. Mladi šminkeri povraćaju votku, analiziraju svoje finansijske ambicije uoči predstojećeg uključivanja u tržište rada, tvrde da će odbiti svaku ponudu manju od dvesta hiljadarki godišnje. Nisu se valjda džabe mučili svih tih godina provedenih na fakultetu. Uostalom, i drugi treba tako da se ponašaju. Nejednakost mogućnosti je obično tupljenje, svi imaju iste šanse da uspeju, iskoriste priliku. Nismo valjda mi krivi što se „obojeni“ iz predgrađa glupiraju na časovima. I kako posle završe? Momci postaju dileri, a devojke kasirke u samoposluzi; mogu da se ljute samo na sebe.

Kler polako korača po lakiranom parketu s čašom u ruci, sluša o čemu pričaju ovi mladi ljudi. Jedni reč „predgrađe“ izgovaraju sa sažaljenjem, a reč „obojeni“ sa izrazito katoličkim prenemaganjem, dok su drugi još brutalniji. Malo dalje neki brbljivac muva lepoticu previše razgolićenih grudi. U jednom uglu glavna atrakcija je momak koji za sebe tvrdi da je levičar i nespretno pokušava da odbrani svoje stavove. Svima se u džepovima naziru mobilni telefoni spremni da zazvone, svi naglašavaju koju su školu završili ili upisali, kao da je to neki pasoš ili znak raspoznavanja, svi pričaju o vremenu provedenom u izviđačima...

Ovde, opet, razgovaraju o kulturi, demokratizaciji, jedna devojka podseća kako većina ljudi ništa ne čita, nikada ne ide u bioskop, pri tom, naravno, misli na niže slojeve. Kasirka u samoposluzi se, recimo, uveče vraća kući, odlazi u neki kineski restoran ili piceriju u Ulici Nacional, gleda *Mlade i nestašne* ili filmsku premijeru na kanalu M6. Ha-ha-ha, neko se previja od smeha... Kler traži pogledom Nadiju, ne nalazi je, odlazi da pleše. Puštaju neku pesmu Bjork, trudi se da zadrži suze, ali ne uspeva, pokušava da pobegne odatle, izleće u neki hodnik, otvara jedna vrata, hoćeš li da nam se pridružiš, već ih je četvoro, i Kler ne zna čija je koja dojka, dlakavi žbun ili ruka, zatvara vrata, u drugoj sobi par pedera se nežno mazi, a nešto dalje neki tip, s kravatom prebačenom preko ramena, spušta flašu viskija pored crvenokose devojke nozdrva punih kokaina. Između dojki joj visi krst. Videvši Kler, zakopčava dugmad na košulji, namešta ešarpu i upućuje joj pogled

koji treba da bude zloban, a zapravo je prilično zapanjen. Najzad prostorija u kojoj nema nikoga. Kler je previše popila. Povraća joj se. Soba je veličine njenog stana. Seti se Irene i Pola, svojih roditelja, njihovog dvosobnog stana u naselju Beržeri, odmah pored paviljona, Loika, vremena kada su se njih dvoje igrali, mama je nešto petljala po kuhinji, tata je još bio na poslu, oni su završili domaće zadatke i ostavili uključen televizor, koji niko nije gledao.

Kler izlazi, prelazi preko podijuma za igru, gde se osećaju miris znoja i parfem *Kelvin Klajn*. Svi ti ljudi su veoma lepi, obučeni po poslednjoj modi. Ona odlazi na balkon, gde devojke dugih i preplanulih nogu u kratkim suknjama raspravljaju o braku, ljubavi, slavi i lepoti. Duboko udahne. Prilazi joj neki mršavi, prilično visoki smeđi tip, nežnih crta lica koje deluju dečaki ili ženstveno. Nikoga ne poznajem, kaže. Pomalo se dosađujem. I ja, odgovara Kler. Da zбриšemo? Odlaze ne pozdravivši se sa ostalima. Niko ne obraća pažnju na njih. Niko ne obraća pažnju ni na koga. Svako je zao kupljen ostavljanjem utiska. Benoa, zovem se Benoa. U stvari, ja ovde živim, moj brat je organizovao ovu žurku. Drago mi je, ja sam Kler. Čime se baviš u životu, Kler? Radim kao kasirka. Tako znači, a gde to, u Parizu? Da, u IX arondismanu. Primetio sam te, zapravo, čim si došla. Sve vreme sam te pratio, ali me nisi vide-la. Lift se spušta. Benoa ga zaustavlja. Mrak je. Ljube se. Kler oseća na grudima njegove šake, a onda usta. Benoine ruke zavlače joj se pod suknju, nežno joj miluju zadnjicu, dodiruju pubis. Kler mu razgrće košulju,

ljubi stomak, otkopčava dugme na pantalonama, stavlja u usta njegov penis, nabrekao i krut. Benoa dahće. Kler se penje ka njegovom stomaku. Uzima mu ruku, gura je sebi u gaćice i zatvara oči. Benoa povlači ruku. Još, kaže i stavlja joj ruke na glavu. Ona ponovo uzima u usta njegov penis. Njegovi prsti joj čupaju kosu. Podiže glavu. Još, stoko, nemoj da prestaješ. Benoa joj grubo gura glavu. Negde gore lupaju na vrata. Čuje se vika. Je l' ovo javna kuća? Benoa pritiska dugme i lift ponovo kreće. Kler sedi u uglu i jeca. On je ne gleda. Vrata se otvaraju i Benoa ispušta novčanicu od petsto franaka. Kler povraća.

Devet je sati. Boli je glava. Priprema kafu, sipa dve kašičice u vlažan filter. Velika zeleno-plava šolja. Nema snage da pospremi. Izvlači iz ormana veliki žuti peškir, crni jednodelni kupaći kostim i kapu za kupanje. Seti se Benoe. Nije videla šta se sprema. Loik bi znao, upozorio bi je.

Kad uđe u vodu, oseća se tako prijatno. Sve nestaje. Mozak joj se prazni, izriban Žavelovom vodom, zavařen hlorom. Dok klizi kroz vodu, broji koliko je puta preplivala bazen po dužini. Neki tip se prilepio uz nju, prati je. Prebrza je za njega. On odustaje. Kad Kler izađe iz vode, jasno se vidi da je veoma lepa i krhka. Skida kapu, blago protresa glavu. Ipak izgleda pomalo tužno.

Dok se vraća kući istim ulicama, pevuši neku glupavu melodiju, svraća u *Franpri* i kupuje samo jednu greni smit. Oči su joj crvene. To je od hlora, kaže momku za kasom, koji očigledno misli da je plakala. Ili da plače. Uostalom, možda je u pravu. Sasvim je moguće da su se suze besa pomešale sa suzama umora i gađenja.

Četiri flaše bordoa koje je preporučio Žan-Lik Puto, najbolji somelijer na svetu, meso *Refle de Frans*, pakovanje sira *Mini Babibel*, jedna flaša sredstva za čišćenje *Mister Proper*, tečni prašak i sredstvo za skidanje mrlja *Vizir* i njegova *Viziret*, *Findusove* zamrznute tikvice, dva krastavca, teglica cimeta, pakovanje toalet-papira sa mirisom lavande, kesa oraha, tri table crne čokolade sa sedamdeset odsto kakaa *Lint*, dve kutije *Žerveovog* sladoleda, jedan sa ukusom vanile, a jedan sa ukusom pistaća, kesica bombona, dve kutije keksa, vaš račun iznosi trista jedan franak i dvadeset santima, radim do osam, ne, žao mi je, večeras sam zauzeta, možete da ukucate PIN kod, ne, ne mogu ni sutra, idem na odmor, još ne znam, ne, u kolima nema mesta za vas, imam mali auto, a nosim svu garderobu, znate kakve su devojke... Prijatan dan.

Nadija je upravo sela za svoju kasu. Snebivljivo joj se smeška. Žao mi je, da sam primetila kako se Benoa muva oko tebe, upozorila bih te. Nisam ni videla da si otišla.